

מפגש מס' 53

דף מקורות

ספר ישעיהו פרקים מ"ב - מ"ו

נושא השיעור: הגאולה וההכרה בגדולת ה'

1. רש"י לישעיהו מ"ג, ט-יב:

...אני יש לי עדים שאתם עדי שהגדתי לאברהם אביכם הגלויות ובאו: ועבדי יעקב אשר בחרתי - הוא יעד שהבטחתי בלכתו לארם נהרים ושמרתי הבטחתי: למען תדעו וגו' - כל זה עשיתי למען תתנו לב לדעת אותי: ואתם עדי - שפתחתי לכם שבעה רקיעים ולא ראיתם כל תמונה:

2. רד"ק לישעיהו מ"ג, י:

אמר "אתם עדי" כי מה שאמרתי לכם בדבר שנחריב על הרעה שעשה לכם ועל מפלתו הכל אמרתי לכם על ידי הנביא קודם שיהיה, וכן הנביא עד שאמר לכם בשמי וכאשר אמר כן היה: למען תדעו - מן הראשונות תדעו האחרונות כי יתקיימו ותאמינו לי כן אקיים העתידות כמו שאמרתי להוציא בניכם מהגלות האחרון ותבינו כי אפילו לא היה לכם עדות בזה מדעתכם תוכלו להבין כי מה שאני אומר אמת הוא כי אני הוא אמת ודברי אמת.

3. ספרי דברים קמ"ד:

ואתם עדי נאום ה' ואני אל - כשאתם עדי אני אל, וכשאתם עדי כביכול אני אל.

4. דעת מקרא סיכום פרקים מ"ג, יא עד מ"ד, כג:

... הנבואה מאריכה בתיאור המלאכה של יצירת הפסילים כדי להטעים את הצד המגוחך והנלעג שיש בה... יש חוקרים שהעירו, שהדברים הרבים כנגד עבודת האלילים אינם מביעים את דעת עובדי האלילים עצמם, ואינם עשויים להביאם לידי עזיבת אליליהם, שהרי הדבר ידוע שאין עובדי הפסל סוברים שהפסל עצמו הוא אלוה אלא חושבים שהוא עשוי בדמות האלוה, ושהאלוה שוכן בו ומאציל מקדושתו עליו. אבל נראה, שדברי הנבואה עשויים להאמר גם כנגד מי שסבור שהפסל הוא דמותו של האלוה. וגם כנגד זה הנבואה טוענת ששטות היא להאמין שיש ביכולת האדם לעשות פסל בדמות האלוה, ועוד, אין הדברים בבחינת ויכוח ממש עם עובדי האלילים אלא דברי הטפה ואזהרה לישראל, שלא יתפתו ללכת אחרי אמונותיהם של הגויים שהם יושבים ביניהם... ובדברי הטפה ואזהרה כגון אלה, אין המטיף חייב לתאר ממש את הדעות שהוא חולק עליהן, והוא רשאי להפליג בתיאור האיזולת שבדעות ההן, וגם להשמיע עליהן דברי ליצנות...

5. תפילת עלינו לשבח:

עלינו לשבח לאדון הכל. לתת גדלה ליוצר בראשית. שלא עשנו כגווי הארצות. ולא שמנו כמשפחות האדמה. שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם: שהם משתחווים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע: ואנחנו כוֹרְעִים ומשתחווים ומודים לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ. ומושב יקרו בשמים ממעל. ושכינת עזו בגבהי מרומים... על כן נקוה לך ה' אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך. להעביר גלולים מן הארץ. והאלילים פרות יכרתו. לתקן עולם במלכות שדי. וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ. יכירו וידעו כל יושבי תבל. כי לך תכרע כל ברה. תשבע כל לשון. לפניך ה' אלהינו יכרעו ויפלו. ולכבוד שמך יקר יתנו. ויקבלו כולם את על מלכותך. ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלך בכבוד. כפתוב בתורתך. ה' ימלך לעולם ועד ונאמר. והיה ה' למלך על כל הארץ. ביים ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד: